

Sygn. akt V CZ 7/09

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa M. S.A.

przeciwko Uniwersytetowi [...]

i z powództwa wzajemnego Uniwersytetu [...]

przeciwko M. S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 marca 2009 r.,

zażalenia strony powodowej - pozwanej wzajemnej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 grudnia 2008 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 1 października 2008 r. Sąd Okręgowy w W. przywrócił powodowi (pozwanemu wzajemnemu) termin do złożenia wniosku o zwolnienie od drugiej opłaty maksymalnej od apelacji i jednocześnie oddalił jego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, po czym powód wniósł opłatę sądową od apelacji.

Sąd Apelacyjny, któremu przedstawiono apelację powoda postanowieniem z dnia 29 grudnia 2008 r. odrzucił ją w części obejmującej zaskarżenie orzeczenia o powództwie głównym. Sąd Apelacyjny podkreślił, że tak jak od powództwa głównego i powództwa wzajemnego, od apelacji kwestionującej orzeczenie o powództwie głównym i wzajemnym należy uiścić odrębne opłaty sądowe. Powód w ustawowym terminie uiścił tylko jedną opłatę maksymalną pomimo zaskarżenia rozstrzygnięcia od obu powództw. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie budzi wątpliwości, że przywrócenie powodowi terminu do złożenia wniosku o zwolnienie od drugiej opłaty było bezzasadne. Nie można bowiem akceptować sytuacji, w której pełnomocnik procesowy strony będąc chory wykonuje połowicznie czynności procesowe oczekując, że popełnione błędy będą usprawiedliwione chorobą. Pełnomocnik nie może według swego wyboru dokonywać niektórych czynności a co do innych uzyskać przywrócenie terminu.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 373 k.p.c. przez przekroczenie granicy kognicji Sądu II instancji w odniesieniu do niezaskarżalnego i nie podlegającego uzasadnieniu postanowienia Sądu pierwszej instancji oraz błędną wykładnię art. 168 §1 k.p.c. i przyjęcie, że dokonanie części czynności procesowych przez stronę, której przysługiwałoby przywrócenie terminu co do wszystkich czynności, wyklucza przywrócenie co do czynności w terminie niedokonanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 373 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji. Brzmienie tego przepisu jednoznacznie wskazuje, że sąd II instancji jest uprawniony do odrzucenia apelacji z tych samych powodów, które stanowią podstawę odrzucenia apelacji przez sąd I instancji. Zgodnie zaś z art. 370 k.p.c. sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym nieopłaconą apelację

Z treści przytoczonych przepisów jednoznacznie wynika, że w granicach kontroli zachowania warunków formalnych apelacji, którą sąd II instancji przeprowadza na podstawie art. 373 k.p.c., mieści się również sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do dokonania czynności procesowych związanych z wniesieniem środka odwoławczego. Jednocześnie według jednolitych poglądów wyrażanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego opisana ingerencja Sądu drugiej instancji powinna ograniczać się do sytuacji, gdy w okolicznościach sprawy istnieje ku temu pewna, jednoznaczna podstawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2007 r. V CZ 16/07, niepubl.; z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 695/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 51). Istota tej kontroli wiąże się bowiem ze szczególnymi uprawnieniami sądu drugiej instancji, który wkracza w niezaskarżalne orzeczenie sądu meriti, powołanego do rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu.

W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie brak było pewnej, jednoznacznej podstawy do podważenia zasadności postanowienia sądu I instancji w przedmiocie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o zwolnienia od opłaty sądowej.

Bezsporne jest, że ustawowym terminie do złożenia przedmiotowego wniosku pełnomocnik procesowy powódki przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim zwolnieniu. Założyć zatem należy, że w tym czasie strona nie mogła dokonać żadnej czynności procesowej. Dokonanie przez tego samego pełnomocnika powoda, w tym samym czasie, czynności procesowej polegającej na wniesieniu dnia 1 sierpnia 2008 r. apelacji, mimo że istniała przyczyna usprawiedliwiająca jej nie dokonanie, nie może obrócić się na niekorzyść strony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2005 r. II PZ 20/05, OSNP

2006/13-14/214. Złożenie w ustawowym terminie apelacji nie oznacza automatycznie, że strona powodowa mogła również w ustawowym terminie dokonać także innych czynności, zwłaszcza jeśli zważy się, że do złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej niezbędne jest przygotowanie dokumentacji finansowej (art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 w zw. z k.p.c. orzekł jak w sentencji.